

2023-09-20 Nr. NV-2326

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: (TAP-23-1097(2)) TAIS (23-10200(3))		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ OBJEKTŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1132 13 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-1190 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KRIZIŲ VALDYMO IR CIVILINĖS SAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-971 24 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BRANDUOLINĖS (ATOMINĖS) ELEKTRINĖS ĮSTATYMO NR. X-1231 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ VALSTYBĖS TURTO NAUDOJIMĄ PATIKĖJIMO TEISE ĮSTATYMO NR. IX-2332 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 13-1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2002 M. GEGUŽĖS 30 D. NUTARIMO NR. IX-912 „DĖL REZERVINIO (STABILIZAVIMO) FONDO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTŲ (toliau kartu – projektai)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☒ Ne	<i>Energetikos ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Projektų tikslas – sudaryti teisinės prielaidas pertvarkyti valstybės įmonę Ignalinos atominę elektrinę (toliau – įmonė) į uždarają akcinę bendrovę, siekiant efektyvesnio įmonės valdymo, taikant geriausią įmonių valdymo praktiką.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Teikiamais projektais yra siūloma:

- 1) patikslinti keičiamų įstatymų nuostatas, vietoj juose vartojamo pavadinimo valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė įrašyti uždaroji akcinė bendrovė Ignalinos atominė elektrinė.
- 2) siūloma atsisakyti VŠĮ Lietuvos energetikos agentūrai pavestos funkcijos – atlikti bendrovių, kuriose Energetikos ministerija įgyvendina valstybės, kaip juridinio asmens dalyvės, teises ir pareigas, ir kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip 1/2 visų balsų šios bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime, priklauso valstybei nuosavybės teise, ir jų dukterinių įmonių veiklos ir jos rezultatų analizę ir pagal kompetenciją teikti pasiūlymus Energetikos ministerijai.
- 3) Seimo nutarimo projektu siūloma leisti įmonei palikti lėšas, gautas už įmonės parduotą turtą, tai yra atsisakyti papildyti jomis Rezervinį (stabilizavimo) fondą.
- 4) Pabaigus įmonės pertvarkymą, vieninteliu bendrovės akcininku planuojama palikti Lietuvos Respubliką. Akcininko turtines ir neturtines teises ir pareigas įgyvendinančia institucija planuojama paskirti Energetikos ministeriją.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Siūlomu reguliavimu nustatytas tinkamas įgyvendinimo mechanizmas: pertvarkius įmonę į uždarają akcinę bendrovę, jos valdymo organai įgaus daugiau pareigų ir atsakomybės, bus pagerinta įmonės veiklos kontrolė. Šiuo metu svarbiausių su įmonės valdymu susijusių sprendimų dalis – įmonės veiklos strategijos tvirtinimas, rodiklių nustatymas,

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

išlaidų sąmatų tvirtinimas, generalinio direktoriaus skyrimas ir atšaukimas, darbo sutarties su juo sąlygų nustatymas, valdybos narių rinkimas ir atšaukimas, valdymo organų veiklos vertinimas – įgyvendinama įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinančiosios institucijos Energetikos ministerijos. Tai lemia, kad įmonės kolegialiam valdymo organui (valdybai) tenka mažesnė atsakomybė už įmonės veiklos rezultatus ir tai gali turėti įtakos valdybos įsitraukimui į įmonės veiklą, tai yra įmonės veiklos valdymo veiksmingumui. Po įmonės pertvarkymo išvardytos Energetikos ministerijos vykdomos funkcijos ir atsakomybės bus paskirstytos tarp bendrovės valdybos ir (ar) stebėtojų tarybos (bendrovės kolegialaus priežiūros organo) ir akcininkų susirinkimo. Tai leis efektyviau valdyti įmonės veiklos rizikas, sumažinti galimą politinę įtaką įmonės veiklai svarbių sprendimų priėmimui ir užtikrinti įmonės veiklos veiksmingesnį valdymą.

Pertvarkant įmonę į uždarąją akcinę bendrovę neketinama keisti įmonės, įtrauktos į pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių sąrašą, veiklos, tai yra atsižvelgiant į įmonei Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatyme ir Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatyme deleguotas valstybės funkcijas, įmonės pagrindinės veiklos liks tos pačios: 1) saugus Ignalinos atominės elektrinės (toliau – IAE) eksploatavimo nutraukimo darbų vykdymas; 2) saugus Lietuvos teritorijoje esančių ir susidarysiančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymas.

Taip pat, įvertinant tai, kad daugiau kaip 80 procentų lėšų, reikalingų išvardytai pagrindinei įmonės veiklai vykdyti, skiria Europos Komisija (toliau – EK), keldama sąlygas finansavimui gauti, ir siekiant įmonės finansinio stabilumo po pertvarkymo, Seimo nutarimo projektu siūloma išbraukti iš Rezervinio (stabilizavimo) fondo pajamų šaltinių lėšas, gautas už įmonės parduotą turtą, kurios šiuo metu gali būti naudojamos tik radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui (toliau – giluminis atliekynas) įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti. Atlikus šį pakeitimą, įmonės už parduotą turtą gautos pajamos bus panaudojamos tik IAE galutinio sustabdymo ir eksploatavimo nutraukimo darbams užbaigti (šios pajamos nebus laikomos nacionaliniu ar kitokio šaltinio finansavimu pagal Ignalinos programos išsamiąsias įgyvendinimo procedūras).

STEBĖSENA

Stebėsenos rodikliai nenumatyti.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Siūlomi keitimai neturės esminės įtakos tolimesnei pagrindinei įmonės veiklai, taip pat prieštaravimų įmonės pertvarkymui negauta ir iš Europos Komisijos.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Teikiami įstatymų projektai kartu su patikslintu lydraščiu (pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktą pastabą).

Projektai buvo pateikti derinti Aplinkos ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Finansų, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, Teisingumo ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Konkurencijos tarybai, Specialiųjų tyrimų tarnybai, Valstybės saugumo departamentui, Lietuvos geologijos tarnybai, Radiacinės saugos centrui, Valstybinei atominės energetikos saugos, VĮ Ignalinos atominei elektrinei, VĮ Registrų centrui išvadoms gauti. Į didžiąją dalį institucijų pastabų atsižvelgta arba jos suderintos darbo tvarka. Į dalį Teisingumo ministerijos pastabų neatsižvelgta, šios pastabos įvertintos derinimo pažymoje, taip pat lieka neatsižvelgta į Finansų ministerijos 2023 m. rugpjūčio 14 d. raštu teiktą pasiūlymą nustatyti, kad į Rezervinį (stabilizavimo) fondą pervedamos Ignalinos atominės elektrinės turto pardavimo pajamos, atmetus pardavimo sąnaudas. Energetikos ministerijos pateikti neatsižvelgimo argumentai yra pagrįsti: ne visos IAE veiklos išlaidos gali būti dengiamos ES paramos ir kitomis valstybės biudžeto lėšomis. Šiomis lėšomis dengiamos tik išlaidos, susijusios su IAE eksploatavimo nutraukimu ir kitų Lietuvos teisės aktais IAE pavestų valstybės funkcijų vykdymu. Jeigu įmonės valdomo turto pardavimo pajamos, kurios sudaro pagrindinį įmonės pajamų šaltinį, bus pervestos į Rezervinį fondą, gali kilti su įmonės veiklos plėtra susijusių problemų ir bus sudarytos prielaidos įmonės veiklos nuostoliui susidaryti.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Priėmus projektus bus įgyvendinta Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos rekomendacija įvykdyti valstybės, kaip valstybės įmonės savininko, ir valstybės, kaip ūkinės veiklos reguliavimo formuotojo ir ūkio plėtros skatintojo, atliekamų funkcijų atskyrimą.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė

Ekonomikos politikos grupė, vyresnioji patarėja

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOŠ FORMA